

A hatodik huszezer lejes sorsolás 7-ik száma

VIII. évfolyam, 198. szám. Oradea—Nagyvárad.

Ára 5 lei

Csütörtök, 1926. szeptember 2.

Cenzurat.

Nagyvárad Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Nemzeti ellenőrző szervezettel alapítanak az antiszemita párt fiatal tagjai

HA A TÖRVÉNYES ESZKÖZÖK NEM ELEGENDŐK, AKKOR
KÉNYSZERREL VALOSÍTJÁK MEG AZ IMPERIAL-
NACIONALISTA PROGRAMOT

— Bukaresti tudósítónk távirata —

Cuza tanár Keresztény Nemzetvédelmi Ligájának válsága most halad a kifejlés felé.

Tudvalevő, hogy az antiszemita Liga fiatal tagjai, élükön dr. Joan Istrate-val, a diákmozgalmak egyik vezérével — nem lévén megelégedve Cuza tanár politikájával, amelyet minden tulszája mellett is a legalitás jellemzett, — a bukaresti fascista lapban, a Cuva-tul-ban cikksorozatot közöltek, amelyben erősen támadták a Liga vezetését, főleg Cuzát és fokozottabb akciót követeltek a Liga által képviselt eszmék megvalósításáért. Két pártra szakadt tehát a Liga; az egyik az, amelynek élén Cuza áll és az antiszemita mozgalom régebbi harcosait foglalja magában; a másik pedig az ifjú generáció, amely az antiszemizmussal még legkevésbé sem látja elintéztéknek a román nemzeti problémát.

Ennek az ifjú generációnak egyik harcos publicistája (Theodosie Popescu legutóbb több cikket közölt a Cuva-tul-ban arról a válságról, amelyen most a Liga átmeleg. Popescu cikksorozatát a következő érdekes programmal zárja:

— Azt hiszem, elérkezett az ideje, zárt sorokba verődni azért, hogy minden jó román együtt, pártkülönség nélkül kikényszerítsük nemzeti hitvallásunk megvalósítását. Ugy véljük, hogy e hitvallással szemben, — ama hitvallással szemben, amelyért négy évvel ezelőtt a harcot megindítottuk, minden kicsinyes személyi becsvágynak el kell tűnnie. Szoros egyesülésben kikényszeríthetjük ennek a nemzeti hitvallásnak a tiszteletét, amint hogy megfélemlíthetjük azokat, akik azt nem tartják tiszteletben. Ezek ellen a szükséges erőszakot alkalmazzuk. És a diadal nem fog késni.

— Az erőszak alkalmazása szükséges- és mihelyst hathatós volta bebizonyosodott, ki-

bontakozik egy tünete az erkölcsi válságnak, amelyen átmelegünk. Megfélemlítés nélkül még azt a keveset sem értjük volna el, amivel ma tagadhatatlanul rendelkezünk. — Megfélemlítés folytán van ma nemzeti színházunk Csernovicban, vannak higienikusabb diáktöbbségeink, vannak étkezdéink, ahol rendes ételt lehet kapni; ezért szerényebb a demokrata sajtó; ezért érvénytelen Szele Béla mandátuma stb

Popescu cikke így végződik: — Összefoglalva tehát a konklúzió ez: Érezni a szükségét egy nemzeti ellenőrző szervezetnek, amely független a kicsinyes politika bármilyen kombinációjától és amely elfogadhat egy intranzigens integrál-nacionalista programot, bármiféle törvényes eszközzel, ha pedig ezek az eszközök nem elegendők, akár kényszer és megfélemlítés útján is. Ez a szervezet nem fog késni. Megcsináljuk.

A bihari családi dráma

Beszélgetés a kórházban Brumár Lászlóval, aki feleségét megölte

(Részletes tudósítás a 7-ik oldalon)

Az Interparlamentáris Unió ülésén szóba került a kisebbségi kérdés

— Az Estilap eredeti távirata —

Genfből jelentik: Az Interparlamentáris Unió ez évben nem tartott konferenciát csupán interparlamentáris hetet. Az üléseken Magyarország delegátusai: Berzeviczy Albert, Lukács György és Radics Elemér is részt vettek.

Az Unió tárgyalta a parlamentarizmus krízisét, valamint az etnikai bizottságban a kisebbségi kérdést. Lukács György javaslatot terjesztett elő, mely szerint

a kisebbségek legnagyobb sérelme, hogy nincs joguk panaszukat illetékes fórumhoz terjesztetni

és nincs kontradiktórus eljárás, melyben a vádló nyíltan szembeállhatna a vádlottal. A javaslat kívánja, hogy a kisebbségek védője, a Népszövetség tanácsa egyuttal állandó nemzetközi bíróság maradjon.

A lefegyverezési bizottságban Berzeviczy Albert szólt fel, rámutatva, hogy egyes államok nem csökkentik, sőt növelik a fegyverkezést és a hadsereg létszámát.

Spanyolországban minden csendes De azért a diktátor lemondásáról beszélnek

— Az Estilap eredeti távirata —

Madridból jelentik: Spanyolország politikai helyzete — a külföldön elterjedt hírekkel ellentétben — teljesen nyugodt. Alfonz király még mindig Santanderben tartózkodik. — Mindössze arról van szó, hogy a hadügyminiszter lemond és helyébe Sarro tábornok lép. Állítólag Primo de Rivera, a diktátor önként felajánlotta lemondását, azonban a király megkérte, hogy a nemzeti fegyelem fenntartása

céljából maradjon nelyén legalább addig, amíg a tüzértisztek és a direktórium közti konfliktus el nem intéződik.

Nyilvánvaló ebből a madridi jelentésből, hogy a nyugalom mellett is változásra érik a helyzet Spanyolországban. — Primo de Riverának az a készsége, amellyel távozni akar, igen szembeutó, ha meggondoljuk, hogy diktátorok önként sohasem szoktak visszavonulni.

A mai zürichi nyitás

BUKARESTI 255.—

BERLIN . . . 12330 PARIS 1525—
NEW-YORK 518— PRAGA 1535—
LONDON . 251450 B.PEST . 72.50
BECS . . . 7325— MILANO 179750

Nagyvárad árfolyamok

Magyar korona	356 pénz	353 ár
Dollár	200—	202—
Cseh korona . . .	594	596
Svájci frank . . .	3860	3880
Osztrák shilling	2820	2840
Francia frank . .	585	595
Angol font	975	978
Olasz lira	655	665

Bukaresti zárlat

(déli 12 órakor)

BUDAPEST	—	—	2830
BECS	—	—	2836
PARIS	—	—	595
LONDON	—	—	970
ZÜRICH	—	—	3830
MILANO	—	—	650
NEW-YORK	—	—	200—
PRAGA	—	—	590

Időjárás

Középeurópában napok óta mindenhol derült időt jelentenek. Ugy látszik, ha már a nyár annyira kellemetlen volt, az őszi szép lesz, napos és száraz.

Prognózis: Széles, napos idő várható, esténként hűsüléssel.

Rodolpho Valentino

emlékére gyászünnepele
1926 szeptember 1-én
a Dorian-filmszínházban

MŰSOR:

1. Beethoven: Gyászinduló
2. Idill a hegyek között

Elinor Glyn regénye
Rodolpho Valentino és Gló-
ria Swanson-nal.

SZÜNET.

3. Az új maharadzsa

Rodolpho Valentino és
Wanda Hawley-el.

5 és 7 órákor 10 lei, 9 órákor
15 leies helyárak.

Minden külön értesítés
helyett.

Mi újság?**Dr Grosz Menyhért
jubileuma**

Dr Grosz Menyhért 40 éves orvosi működésének jubileumát ma ünnepli a nagyváradai orvostársadalom és a kiváló orvos számos híve, barátja. Az ünneplést csöndben készítették elő és csak a tegnapi napon szerezhetett róla a lapokból tudomást maga a jubilans, akit bizonyára a legvárattalabbul ért az ünnepeztetésnek a híre. Azok, akik dr Grosz Menyhért puritán egyéniségét ismerik, akik a közéletben csak rövid időt is töltöttek, azok tudják, hogy e nemes izlésű és felsőbbrendű gondolkodó férfi nem kis gonddal terhelődött meg, amikor az emberek nagyrabecsülése fajt accompli elé állította. Nem is az emberek, nem is a barátok, a hívek serege itt a hibás. Az idő, amely sokszor, emberöltőkön át is mélyen hallgat. Aztán rápillant valakire és harsányan kiált: Megállni! 40 év! Egy eredményes élet! dr Grosz Menyhért!

A Kereskedelmi Csarnok nagytérképében ma este több száz terítékű banketten egy remek albumot nyújtanak át dr Grosz Menyhértnek, tisztelői.

* Biharmegye képviselője föltte Székelyhidon. Jacob József prefektus, Mihail Sadoveanu képviselőjelölt kíséretében ma délelőtt Székelyhidra utazott, ahol Sadoveanu elmondja programbeszédét. Ma délután Margittán lesz választási gyűlés.

x Féláru magyar vizum a Hegedüs Hirlapirodában.

* Október 15-én folytatják az aradi-uti hitvesgyilkos vasutas bűnpörének főtárgyalását. Az aradi-uti hitvesgyilkos vasutas bűnpörének főtárgyalását a törvényszék Nesselrode Károly szavazóbíró betegsége folytán ma nem

tarthatták meg. Az ülés megnyitása után Dobos Constantin elnök bejelentette, hogy a tárgyalást október 15-ér halasztják. Értesülésünk szerint Nesselrode bíró tifusztünetek között beteg fekszik.

x Féláru magyar vizum a Hegedüs Hirlapirodában.

* Starrak Alfréd és Morár György ismét elfoglalta hivatalát a rendőrségen. A rendőrség két régi, érdemes tisztviselője jelentkezett ma délelőtt szolgálatra Marcus István rendőrprefektus előtt. Morár György és Starrak Alfréd rendőrkapitányok hosszabb ideig tartó betegségeikből felépülve, újból megjelentek, hogy átvégyék hivatalukat. A rendőrség tisztviselői meleg szeretettel üdvözölték a visszatérő kollegákat. Marcus rendőrprefektus Starrak Alfrédet a közlekedésügyi osztályhoz, Morár Györgyöt pedig a közigazgatási ügyosztályhoz osztotta be szolgálat-tételre. A két tisztviselő azonnal elfoglalta hivatalát. Itt említjük meg, hogy a rendőrprefektus Fodor Béla detektívfelügyelőt a közigazgatási erkölcsrendészeti osztályhoz osztotta be, ahol hat-tagú detektívbrigád parancsnoka lesz.

* Rodolpho Valentino élet-története, Rex Ingram jobban szereti Nizzát, mint Hollywoodot, Lilian Gisch leveles ládája, Adolph Menjou csókjai, 400.000 dollárt kap Glória Swanson egy filmért, Filmszínész pályázat, Filmhírek, Nyomozó levél, Grafológia, Harold Lloyd vicclapja, 10.000 leies regénypályázat, Regény folytatás, Film-scenárium pályázat található a „Film-Riport” ma fegjelent gazdagon illusztrált legújabb számában, mely kapható minden újság-árusnál.

„Kis rongyosok“

* Iparcsohokhoz felhívás. Az ipartestület építési és átalakítási munkái befejeztetvén, különösen az iparosok kulturális és közgazdasági viszonyait javítani hivatva levő iparos kör ünnepélyes átadása szeptember 4-én azaz szombaton este műsoros előadás keretében fog megtörténni. Az ünnepségre városunk vezetői és Erdély nagyobb ipartestületei hivatalosak kik jelenlétüket már is biztosították. Felkérjük tehát testületünk összes tagjait, hogy az ünnepély szép lefolyását maguk és családjuk megjelenésével biztosítsák. — Belépő díj nincs, társas vacsora lesz, de az nem kötelező. Önkéntes adományokat a rendezéshez elfogad a rendezőség. Külön meghívók nem lesznek kibocsátva. Tisztelettel a rendező bizottság.

* Férfi szabó iparosok gyűlése. Felkérjük az összes férfi szabó iparosokat, hogy szeptember 2-án azaz csütörtökön este 8 órákor az iparos kör helyiségében fontos ügyben gyűlésre megjelenni sziveskedjenek. Tisztelettel az elnökség.

Ezútt disztárgyak KÁLMÁNNAL 2

x Féláru magyar vizum a Hegedüs Hirlapirodában.

Atlantic nyári mozgó

Még ma és holnap járja

Az éjszaka virága

című izgalmas drámát

POLA NEGRI-vel
a főszerepben.

Ezt megelőzőleg egy kitűnő
2 felvonásos MÁLEK-burleszk
MALEK az elvarázolt
kastélyba megy.

„Kis rongyosok“

* A hadirokkantak számára is kérnek egy traktust az átépítésre váró Dianából. A Mosoiu tábornok (Mezey Mihály) utcai Diana fürdő megszűnik egy néhány hét múlva és tanoncotthon céljaira építi át a város. Tegnap megjelent Petritopol rokkant kapitány Tulbure György tanácselnökkel, akit arra kért, hogy a Diana egyik szárnyát bocsássák a rokkantak részére át, akik havi 100—150 lei nyugdíjból amugysem tudnak megélni. Petritopol kapitány beadványa mindenesetre meggondolást igényel és a háború invalidusai tényleg megérdemlik, hogy végre valami gondoskodás történjék róluk.

„Kis rongyosok“

* Testnevelés. Orbán Sándor vívó és tornatermében a testnevelési szezon szeptember hó 1-ével megkezdődik. Érdeklődni és beiratkozni lehet naponta délelőtt 8—12-ig és délután 4—7-ig. Rimanóczy-utca 13.

Nizza királynője?

* Orvosi hír. Dr Erdész István ideg orvos rendelőjét Pável-u. 8. sz. alól Bratianu (Szaniszló)-utca 10. szám alá helyezte át.

x Astoria kávéházba ma és minden este Kónya Jancsi kibővített zenekarával muzsikál.

x M. Antalfy Margit tánc-tanárnő az ujonnan átalakított pazar fényű helyiségében az őszi tanfolyamot szeptember közepén kezdi meg. A tanfolyamra beiratkozni 10 órától 1 óráig az intézetben lehet. — Minden szombaton d. u. 6 órákor gyermek, diák, vasárnap 9 órától felnőttek részére gyakorló kolont tart. Zöldfa-lépcső I. em.

„Kis rongyosok“

x Selejtes harisnyák érkeztek ma Ábrahám Arturhoz, Str. Rimanóczy No. 4.

x Féláru magyar vizum ára, illeték 260, kurir díj 100 lei, igazolvány 100 lei, összesen 460 lei a Hegedüs Hirlapirodában.

x Részlet fizetésre is előállít temetéseket a „Kegyelet” Sas-passage.

Mit szól hozzá?**○ CSÓNÁK A KÖRÖSÖN**

Tegnap este a hidon járókelő embereknek föltűnt egy csónak a sekély viz tetején. Nem afféle ütött kopott, lecdarabokból összetakolt halászcsonak volt. Hanem egy gyönyörű szandolin. Egy álom volt. Egy tréfás álmomaszad. Egy vicc. Szandolin a Körösön. Amit elképzelni oly nehéz. Ami annyit jelent, hogy a Körösön lehet csónakázni. Hát lehet? Hát mit lehet a Körösön? Hát folyó a Körös? Hát azon a rongyos, elhanyagolt uszodán kívül nyújt egyéb örömet a Körös? És ez olyan nagy öröm? Folyó az, amelynek tükrét soha nem szeli büszke regatta? Folyó az, amelyben nem uszkálnak kövérhalak? Amelynek nincsen strandja, mélysége, tekintélye? Amelyiken nem lehet ki se rándulni valahova motorcsónakon? A, a Körös, az nem folyó. A Körösnek semmije sincs. Egy bosszantó földrajzi tévedés. Hogy éppen itt kell folynia. Az a szegény szandolin tegnap oly kétségbeesetten nyújtogatta az orrát fölfelé, mintha csak egy harcsafarok legyintését várta volna, hogy fölrepülhesen a hidra, az emberek közé. Utasai aránytalan elosztásban mindketten a faránál eveztek szuszogva, de a szegény kis csónak alig bírt egy lépést is tenni. Nagyon el volt szomorodva. Hogy ide jutott.

Keyman szinkör

Ma utoljára mutatja be
5, 7, és 9 órákor

MALVA

Putty Lya alakításában
Spanyol csempésztörténet
izgalmas jelenetekkel

Holnap Holnap

Königsmark

Délután fél 4 órákor fel-
ül Nagyváradon a pesti
gyorsra és másnap dé-
lután 2 órákor már Ab-
báziában van. Az Elena-
penzióba szálljon.

x Féláru magyar vizum a
Hegedüs Hirlapirodában.

**I. Signoret
Ivette Guilbert**

világhírű francia művészek és a
világ legjobb két gyermek-
színésze

**J. FORREST
L. SCHAW**

játszák a

Kis rongyosok

főszerepeit.

Nagy cipővásár a Selejtes cipőáruházban Színház-utca 4.

Női, férfi és gyermekcipők nagy választékban, még nem létezett olcsó árban 2962

Egy pesti káplán prédikációja elől kivonultak a hívek a templomból

Nincs már talaja az antiszemita uszításnak

— Budapesti tudósítónk távirata —

A terézvárosi plébánia templom sajnálatos eseménynek volt a színhelye. Még a múlt vasárnapi nagymise után Ortvai Rezső segédlelkész szentbeszédet tartott. A mexikói kérdéssel foglalkozott, s többek között felszólította a templomot zsufolásig megtöltött híveket, hogy „távozzanak el a templomból azok, akik zsidókkal baráthoznak“.

A hívek között nagy megütözést keltett a segédlelkésznek ez a felszólítása, ugyanynyira, hogy

tömegesen hagyták el a terézvárosi katolikus polgárok Ortvai Rezső szentbeszéde alatt templomukat.

Most vasárnap délelőtt ismét zsufolásig töltötték meg a terézvárosi hívek a templomot. Kírlübelül tizenegy órakerék véget a nagymise és ekkor a szószéken ismét megjelent Ortvai Rezső segédlelkész, hogy elmondja vasárnapi szentbeszédét.

— Dicsértessék a Jézus Krisztus! — kezdte prédikációját és felolvasott az evangéliumból egy részletet. Szavai azonban elveszték a nagy zajban.

Az történt ugyanis, hogy a nagymisére összegyűlt ájtatos hívek,

mihelyt észrevették, hogy Ortvai Rezső fog ismét prédikálni, kezdtek kifelé vonulni a templomból.

Észrevette ezt a szószékről maga Ortvai Rezső is, aki hangját felemelve így szólt:

— Álljatok meg keresztény katolikus testvéreim! Csak egy percig legyetek türelmek! Fontos üzenetet hoztam Kegyelmes főpásztorunktól, Csernoch János bibornokhercegprímástól!

A terézvárosi katolikus keresztény polgárok azonban nem állottak meg Ortvai Rezső felszólítására, hanem egyre tö-

megesebben vonultak kifelé, úgyhogy

pár perc alatt eltávozott a vasárnap délelőtti ájtatosságra összegyűlt hívek háromnegyedrésze.

Csupán a szószék körül állott

egy kis csoport és hallgatta végig a segédlelkész prédikációját, amelyben ismét a mexikói kérdéssel foglalkozott. A beszéd azonban ezúttal csak annyiból állott, hogy a szónok felhívta a híveket, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt a jövő vasárnap Esztergomba induló zarándoklaton.

A terézvárosi plébánia templomban lejátszódott kivonulás igazolja, hogy az antiszemita hecceknek már nincs talajuk.

Az Estilap sorsolásának minden nyerője átvette a nyereményösszeget

Nagyvárad Estilap

Alulírottak köszönettel elismerjük, hogy az "Estilap" augusztus 25-iki sorsolásának előbbi nyereményeit hiánytalanul felvettük.

1000 araz ezer lelt felvettem Parola Lina 1926 aug 28.	1000 araz ezer lelt felvettem Balogh Andor 1926. augusztus 28. sz.
2000 araz két ezer lelt felvettem Radányi 1926 aug 28.	1000 araz ezer lelt felvettem Man. Gyula fejé Dumitras Teodor.
1000 araz ezer lelt felvettem 1000 araz ezer lelt felvettem Farkas György	
1000 araz ezer lelt felvettem Nagy János	
5000 araz öt ezer lelt felvettem Füstös Imre	1000 araz ezer lelt felvettem Berdagi Erőselet
2000 araz két ezer lelt felvettem Emőke József felvettem	1000 araz ezer lelt felvettem Anselmus
1000 araz ezer lelt felvettem	1000 araz ezer lelt felvettem Benke György

Marcus István prefektus kihallgatta a tövisi rendőrfőnököket

AZT MONDJA, NEM VIGYAZHAT MINDEN UTAS ZSEBÉRE

— Saját tudósítónktól —

Az Estilap elbeszélte minap Szücs József nagyvárad keimefestő és felesége különös utikalandját. A tövisi állomáson Szücs pénztárcájából 8000 lelt elloptak, s még a te-
tejébe ugyancsak kinos helyzetbe került. Szücs panaszt emelt Marcus István rendőrprefektusnál a tövisi pályaudvari rendőrfőnök ellen, aki állítása szerint ahelyett, hogy a zsebtolvajt elfogta volna, őt vette gyanuba és feleségét is, őt is formálisan megmotozta.

Az Estilap közleménye nyomán tegnap egészen váratlanul megérkezett Nagyváradra Vidrighiu Péter, a tövisi rendőrfőnök, aki nyomban ki-

hallgatásra jelentkezett Marcus rendőrprefektusnál és kérte a vizsgálat lefolytatását. A rendőrfőnökkel együtt érkezett az egyik biharmegyei állomás főnöke is, akiről Szücs József azt állította, hogy része volt a lopásban. Ugyancsak beidézték a rendőrségre Verő Albert ismert várad iakereskedőt, aki Szücsékkel ugyanazon a vonaton utazott.

A kihallgatásokat a bűnügyi osztály végezte. Mindenekelőtt kiderült, hogy a Szücs részéről gyanuba vett állomásfőnök kifogástalan, korrekt tisztviselő. Tény, hogy Szücsékkel egy kupéban utazott, de a rendőrfőnök szobájába csak

azért ment be, mert utközből ellopták a kalapiját. A rendőrfőnök saját kalapiját adta kölcsön az állomásfőnöknek.

Verő Albert elmondta, hogy a rendőrfőnök őt is leszállította a vonatról és Szücsékkel együtt bevitte az őrszobába:

— Magam is furcsának találtam — mondotta Verő, — hogy a rendőrfőnök úr a panaszosokat vizsgálja meg, ahelyett, hogy a zsebtolvajokat keresné. Három nappal később jöttem vissza Tövisen keresztül és az állomáson egyszerre három zsebmetszés is történt.

Szücs a kihallgatások befejezése után visszavonta feljelentését és sajnálkozását fejezte ki, hogy az állomásfőnököt meggyanúsította.

Mit mond a rendőrfőnök úr?

A kihallgatások közben alkalmunk volt Vidrighiu Péter tövisi rendőrfőnökkel beszélni:

— Mivel magyarázza meg főnök úr, — volt a kérdésünk — hogy egész Erdélyben pont a tövisi állomáson történik a legtöbb vasuti lopás?

— Tövisen naponként rengeteg vonat megy keresztül, — volt a felelet — és kevés személyzet áll rendelkezésünkre. De különben is nem tudhatok minden utas zsebére vigyázni.

— Ez nagyon gyenge argumentum főnök úr — vetjük közbe — s bajos volna ilyen kifogással megnyugtanni az utasok ezreit. A lyoni állomáson, vagy a trieszti pályaudvaron bizonyára százszor nagyobb a forgalom és mégse kell féltetni senkinek a pénztárcáját, pedig nem vigyáznak az utasok zsebére.

A tövisi főnök vállat vont:

— Én kérem csak május óta vagyok mai beosztásomban és azóta a lopások lényegesen megcsappantak.

— Ezt nem vonjuk kétségbe, de Szücs esetében mégis az történt, hogy a tolvajt futni engedték és a panaszos került a kátyuba.

— Ennek Szücs József maga az oka. Az igazi tolvajok üldözésére nem is gondolhattam, de meg időm sem volt rá, mert Szücs meggyőzőhetetlenül megmaradt amellett, hogy az irodában tartózkodó állomásfőnök az egyik tolvaj. — Hiába legitimálta magát szabályszerűen az állomásfőnök, hiába mutatta meg tárcájának tartalmát, Szücs meggyőződéssel tovább is azt állította, hogy csak a főnök a tolvaj.

— Ön viszont a panaszos kijelentése szerint, igen agresszív módon lépett fel vele szemben?

— Szó sincs róla, — mondja a rendőrfőnök — Szücsrel és feleségével szemben uriemberre méltó módon viselkedtem. Ellenben ők voltak igen felhevült állapotban. A vizsgálat során mindez meg is lett állapítva, mert én csak kötelességemet teljesítettem.

Megnyílt

a legmodernebb férfi, fiú és gyermekruha áruház

Atmeneti kabát
Fiuruha
Sportöltöny
különlegességek

MENDEL

Bul. Reg. Ferdinand
(Rákóczi-ut) 5. sz.

Ha olcsóért akar

gyermekmellényt, pulvert és kabátot beszerezni, keresse fel vételekötelezettség nélkül

KLEIN VILMOS
céget, Regele Ferdinand 3.

Vásznak. chiffonok, damasztok, színes opál batiztok megbízható minőségben **Leitner Márton** r.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű hölgyközönséget, hogy

női kalap gyáramnak főközféléi megnyitottam

Bulev. Reg. Ferdinand (Rákóczi)-ut 10. szám alatt, szemben a Széchenyivel. Több ezer legdivatosabb és legújabb női kalapot hallatlan olcsó árért bocsátok vevőim rendelkezésére. A városi, megyei, állami tisztviselők és a szervezett munkások a kirakati árból 10 % kedvezményben részesülnek. Tisztelettel

KLEIN SIMON

Női és férfiruha szövetek legszolidabb beszerzési forrása
Leitner Márton r.

**Kitűnő asztali bor
1 liter
továbbra is
18.— lei**

Vasile Conta (Halász)-utca 43.

**Csinos maroken ruhák
Lei 350 2436-1
Weber Modell áruház
Strada Vlahuta (Szent János-u.) 6**

**Lythia-gyógyvíz
Tamaşău (Paptamási)**

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy a legjobb hírnévnek örvendő

**paptamási gyógy-
ásványvízforrást**

átvettük és újból üzembe helyeztük. Rendeléseket felveszünk és a helybeli raktárból szállítjuk. Akiknek van üvegjük, sziveskedjenek megtöltés végett a Paptamási ásványvízforrás kezeléséhez (Tamaşău, Bihar-megye) eljuttatni. Az üvegeket megtöltve a legjobb állapotban ügyfeleinknek azonnal vissza küldjük.

**Paptamási ásványvízforrás
igazgatósága**

Bihoreana banképület

Telefon 525 2925 Telefon 376

A NAGYVÁRADI ESTILAP REGÉNYE

GRÓF KOHN

Írta: PAUL LANGENSCHNEIDT

Mi történt eddig?

(Kohn Izidor egy német hercegség székvárosában levő híres könyvkiadó cég főnöke egyszer a székváros arisztokráciája által rendezett jótékonyági estélyen iskolatársa Holm véteskapitány révén megismerkedik Tekla grófnővel és ennek nevelt lányával Dórával, akibe Izidor halálisan beleszeret s már arra gondol, hogy feleségül veszi. — Az udvarnagy Dóra nagybátyja Izidornak üzletet ajánl: adja ki a cég a hercegség husz kötetre terjedő történetét, amelyet ő, Holm gróf irt meg, Kohn Izidor meggondolási idő után levelet ír az udvarnagynak, akinek bejelenti, hogy hajlandó az üzletet megkötni, ha Dóra grófnőt feleségül hozzá adják. Holm s Tekla grófnő igyekeznek rábeszélni Dóra grófnőt, mert ez a házasság kisegíti a családot az anyagi zavaraiából. Dóra ifjúságában egy Trettach Hans Joachim főhadnagy iránt komoly vonzalmat érzett, visszatartotta Kohn Izidort, a kéri. Tekla grófnő biztatására végre Dóra enged és az eljegyzés megtörténik. Közben hazaérkezik Trettach Afrikából. Először az esküvő napja. Dóra visszavonul a hálószobába. Izidor belopózik a bezárt szobába és viaskodni kezd Holm Dórával, aki undorral dobja el magát a férjét és öklével arcába sújt. Izidor megsemmisülve távozik. Reggel azért nekiindulnak a nászútnak, amelyen Dóra továbbra is távoztartja magától Izidort. Hazaérkezve rengeteg üzleti gond várja. — Ezekben a napokban kezdenek gyülekezni a súlyos anyagi gondok sötét felhői a Kohn-cég felett. Dórában felébred a régi szerelem Trettach iránt. Találkozót ad neki. Trettach szemrehányást tesz az aszszonynak, azért, mert nem várt rá, hanem férjhez ment. Az aszszony heves szerelmi jelenet után odadobja magát a férfinak. Pár nap múlva Izidor és Dóra együtt mennek egy előkelő estélyre, ahol kitűnő hangulattal veszik őket körül. Izidor, aki többet ivott a kelleténél észreveszi, hogy Trettach állandóan Dóra körül van. Szól Dórának, hogy menjenek haza. Dóra vonakodik. Ekkor Trettach rendeltetést ad Izidort, aki félrehívja Trettachot, Holm kapitánnyal együtt és mivel már régen sejt, hogy felesége és a férfi közt van valami, öklével arcon üti Trettachot. Ezt csak Holm kapitány tartja vissza attól, hogy meg ne ölje Izidort. Trettach párbajra hívja Izidort.)

(Folytatás.)

Az ünnepély után való éjszakán Dóra is alig csukta le szemét. Bizonytalan félelem töltötte el. Miért menekült valósággal Izidor az ünnepélyről? Csak azért, mert dühös volt őrá? Talán észrevett valamit? Dóra tudta, hogy Trettachot túlaradó boldogságban látta éppen akkor, amikor férje oly váratlanul odament. És miért nem tért vissza aztán Hans Joachim? Mi történt a sátorban? A rossz lelkiismeret nem hagyott nyugtot Dórának, félt az elkerülhetetlen szégyentől. Mit tegyen, ha férje őt fenyegeti, ha előtte szidja Hans Joachimot? Lesz neki ereje min-

dent letagadni, anélkül, hogy el ne árulná magát?

Ebédnél találkozott férjével. Egyikük sem szólt egy szót sem. Izidor nyomorult állapotban volt, összeharapott ajakkal ült és alig evett valamit. És Hans Joachimtól még semmi hírt sem kapott az asszony.

Délután sem merie a házat elhagyni, nehogy elszalassza az üzletet, amire biztosan számított Trettach részéről. Férje bezárkózott a maga szobájába. Aztán jött Sternau, beszélt vele és elment, anélkül, hogy a háziasszonynál bejelentette volna magát. Este telé hallotta Dóra, hogy Izidor hívja a sofőrt és közli vele, hogy másnap reggel Sternau báróval együtt vadászni megy és hogy az autó reggel 6 órakor menjen Sternau-ért. Dóra ismét nyugtalanul érezte magát; Izidor még sohasem vadászott, Dóra még sohasem látott fegyvert a kezében. Csúgalassúsággal teltek az órák. Dórának úgy tűnt fel, mintha halotti hangulat feküdne az egész házban; sohasem tűnt neki még fel, mennyire elnyelnek a puha szőnyegek minden hangot.

Az óra tizet ütött. Ismét némán elköltötték a vacsorát. Aztán a szobalány leszedett mindent az asztalról és jó éjszakát kívánt.

Egyedül maradtak. Izidor pezsgőt hozatott magának. Egy üveget egészen kiürített, a második üveg félig telve állt előtte. Meg akart mámorosodni, még annak a veszélynak az árán is, hogy másnap reggel nem lesz friss és józan. Most, amikor eltűnt minden izgalma, amikor látta, hogy a tisztiek az egész becsületűgyet vasnyugalommal, csaknem üzletszerűen kezelik, — most idegeinek feszültsége alábbhagyott. De félni azért félt és őrfőgő haragot érzett az asszony ellen, aki ebbe a veszélyes helyzetbe belevitte. Némán maga elé meredt és egyik poharat a másik után hajtotta le.

Olomsúllyal nehezedett a csönd a két emberre. Egyszerre Izidor felemelte fejét. „Ha holnap nyolckor újra itt vagyok” mondotta nyersen, „akkor az a kutya sebesült vagy halott is mári!”

Dóra nem értette. A vadászatra gondolt. „Milyen kutya?” kérdezte meglepetten.

„Az a kutya Trettach” válaszolta Izidor cinikusan.

Dóra agyán átvillant az a gyűlöletteljes kifejezés, amellyel néhány napja Hans Joachim kutya-nak nevezte Izidort. És ebben a pillanatban a nő teljesen tisztába jött a helyzettel. A sátorban összeveszték és Izidornak holnap párbaja lesz Hans Joachimmal. Dóra idegei már tegnap óta egész napon át a végsőkéig feszültek; ezt a csapást már nem bírta el; eszméletlenül összeesett.

Amikor magához tért egy pamlagon találta magát. Lángoló szemmel hajolt föléje a férje. A halál árnyékában, a reggeltől való félelmében ismét felébredt Izidor érzékisége. Nem akarta a nőt a másikkal átengedni, nem akarta, hogy a fegyver ő ellene döntsön, nem akarta, hogy azok ketten ne vessenek ráta a halotton, aki üres kézzel és üres szívvvel meghalt semmiért.

Dóra megpróbált felülni, de visszaesett.

„Miért?” kérdezte Dóra undorodva.

Ördögi gondolat villant át Izidor agyán. Próbára akarta tenni a nőt. „Azért, mert ez a Trettach megvalotta nekem, hogy veled házasságot tört!”

„Hazugság!” „Becsületiszavára állította” mondta csaknem kiáltva Izidor.

„Pedig nem igaz” válaszolta izgatottan a nő.

„Akkor Trettach gazember, szemérmetlen rágalmazó, bitang, akivel majd leszámolok.” Izidor megragadta és felemelte nejét. „Gyere” förmédt rá, „írd azt, amit diktálok. Ha nem igaz, amit mondott, akkor elvesztette becsületét és szégyenszemre pokolba fogják úzni.”

Dóra fáradtan felegyenesedett, idegei feszültek. A szégyen ellojtotta első felizgalását. Nem akart gyávább lenni Trettachnál; azért, hogy magát megmentse, nem akarta letagadni azt, amit Trettach hátrán beismer.

Izidor diktált neki, miközben nyugtalan léptekkel járkált fel és alá a szobában. Végre tudni akarta a teljes igazságot. Ha Dóra ir, akkor ő biztos benne, hogy mi sem történt és így könnyű szívvel, nyugodt kézzel léphet másnap az ellenfélnek elébe. Ha pedig Dóra nem ir, akkor be van bizonyítva a tett, Hans Joachim, mint házasságtörő el van ítélve; bármilyen történik, Dóra sohasem lehet Trettach feleségévé.

Dóra gyorsan írt, bizonytalanul, vontatottan. „En Kohn Dóra, született Holm grófnő ezennel kijelentem, hogy báró Trettach főhadnagynak az állítása gyalázatos hazugság...”

Itt megállt Dóra.

Izidor haragtól szikrázó szemmel nézett rá. „Írj!” mondotta dühötől tájétkozóan.

Dóra ledobta a tollat. „Nem tehetem”, suttogta és kétségbeesett sírásban tört ki. „Nem tehetem...”

x Féláru magyar vizum a Hegedűs Hirlapirodában.

x Iparművészeti tanfolyam. Iványi Jenő ismert iparművészeti szakiskolájában ismét megindul a tanítás szeptember 1-én. Tanítják a modern technika legújabb munkáit, úgy mint: bőr, selyem, fém, pergament, papír és fabatikt, relif, bronz és arany festést, bórdomborítást, akvarel és briliáns festést. A tanfolyamon tanít Balogh István ismert festőművész is. A kitűnő gyakorlati módszerrel vezetett iskolába be lehet iratkozni Str. Pasteur (Kórház-utca) 47. szám alatt. Tisztviselők és alkalmazottak számára külön esti tanfolyam.

Arany ajándéklárgyak KALMANNAL!!

Oriási mennyiségű
női kötött kabátok,
mellények és puloverek
érkeztek, meglepő
1525-1 olcsó árakban

Klein Vilmoshoz
Bul. Regele Ferdinand 3.

Nyári mosóárak sima és kockás poptinok saison után mélyen lezártított árban **Leitner Márton** r.

Rekorderek szezonia

Londonból jelentik: Vierkötter német uszóbajnok, ma rekordidő, 12 óra 40 perc alatt átuszta a La Manche csatornát. Ezáltal megjavította Miss Gertrud Ederle világrekordját.

Kétségtelenül szezonia van a La Manche csatornának. Évekig nem akadt senki, aki megkísérelte volna, hogy átjusson, csupán karja izmaiban és tüdeje fáradhatatlanságában bízva Calaisból Doverig a nagy vizen. A francia parttól az angol partokig a hullámok országotja legegényesebben is negyven kilométer. Negyven-negyvenöt kilométernyi ut legyaloglásához a biztos szárazföldön sem sok nyolc-tíz óra. Magunk-fajta, elkényelmesedett irodai ember meg aligha vállalkozna arra, hogy pusztán gyalogszerrel neki-vájon és meg se pihenjen — majdnem Püspökladányig.

Pedig a víz az izmok folytonos munkája, a mozdonyképen fújtató tüdő és a nem pihenő szív erőfeszítő zakatolása mellett sűrű veszedelmeket is tartogat. Nem lehet erős napsütésben megpihenni valami vadalmaga enyhétadó árnyékában, ha apály vagy dagály közeledik és megindul a sűrű sós víz szédítő hánykolódása: nincs szilárd támasz. Az uszóbajnok, uszók, testét marja a só, szemei vörösek és gyuladásba esnek, a gyomra hánytorog, mint a tenger és lábaiban megremegek a mélység félelmetes rádiója, a görcs.

Mennyin merültek el, vagy jártak rosszul egész életükre s 1875 óta, amikor Webster kapitány elsőnek didergett ki Dover partjain, mégis minden esztendő odacsábította a vakmerőket új és új próbálkozás elé. Százakat egy-két kilométerre a céltól dobott vissza az apály és válik olyan hiábavalóvá keserveik, mint az aranyathajszoló, aki zsebében az életkapu trezorculcsával rokkann meg, mint egy viszeres vigéc.

Pár esztendeje egy Amerikába szakadt magyar fiú vergődte át magát a tulsó partra, bizonyos Tóth nevű kovács. Azóta csönd volt a La Manche vidékén és a sajtótudósító irodák hosszú ideig csak sikertelenségekről számoltak be.

Most aztán egyszerre divatba jött a La Manche. Egymást érik a rekorderek. Gertrud Ederle fiatal hölgy 14 óra alatt átuszta a csatornát s időben megelőzött mindenkit, aki előtte átkelt. Alig emelték Ederle asszonyt ezrek és ezrek vállukra Newyorkban, már jött a hír, hogy miss Carson ugyancsak szerencsés volt és másfél napi uszás után partra ért. Fel sem ocsudtak az emberek még s már táviratoznak: Vierkötter bajnok 12 óra 40 perc alatt átjutott a La Mancheon s ezáltal megjavította Ederle világrekordját.

Nem tagadható le, hogy a világrekordok éveit éljük. Nurmi gyorsabban fut, mint egy egykori gőz-

mozdony, az ugrás bajnoka meg-szégényíti a tigrist, a repülő legyőzi a sast. Ami a multban borzalom volt, az ma futóemlék csupán. A szegedi árvíz ma is a veszedelem Csímborasszója, de ki

emlékszik arra, hogy két év előtt a tenger beömlött Tokióba és százezres lakossága szigeteket nyelt el nyomtalanul.

Erről van szó, borzasztó, hogy erről van szó: az ember és a ter-

mészet meg akarja haladni önmagát. Erről ad folytonos bizonyítékokat s közben az emberi élettartam, mely 70 év volt a háboru előtt, az új statisztikusok szerint leolvadt ötvenöt-re. (bárd.)

A BIHARI CSALÁDI DRÁMA

Brumár László gazdálkodó tragikus harca feleségével a gyermekért — Mi történt Kissék udvarán? — A tizenharmadik gyerek...

(Az Estilap kiküldött munkatársától)

Kedden reggel félkilenckor négy revolverlövés dörrent el a közeli csendes Bihar községben és a gyilkos golyók kioltották egy szerencsétlen fiatal asszony életét. Az asszony ott a gyilkosság színhelyén holtan rogyott össze, míg a véres családi dráma másik áldozata két revolvergolyótól terhes koponyával élet-halál közt vergődik a Biharmegyei közkórház egyik ágyán. A megrendítő borzalmas eset híre a délutáni órákban terjedt el Váradon és az Estilap munkatársa automobilon nyomban a helyszínre sietett és alábbi tudósításban számol be:

Boldogtalan házaselet

A magyarlakta kis falu képe teljesen felfordult. Esztendőik óta nem zavarja semmiféle rendkívüli esemény a békés, dolgozó emberek nyugalma, érthető hát, ha a keddi véres eset ráfékszik az egyszerű emberek lelkére. Ahogy a községbe érünk, az utcán ácsorgó emberek jelekkel mutatják az utat, ahol a családi dráma történt. Kiss Imre bihari gazda házában állunk meg. Sirás-rívás, jajveszkelés fogad bennünket. Az öreg Kiss a szemét törülgetve beszél:

— Nem voltunk idehaza kérem; hajnalban szénát vittünk a városba és ott kaptuk a borzasztó hírt. Mire hazaérkeztünk már csak a szegény lányunk holttestét találtuk.

Egy ijedtarcu, esztendősnak látszó kisfiúcska tipeg bémész arccal az udvaron. Ő még nem éri fel ésszel, mi történt. A szomszédasszonyok óbégatva adják kézzől-kézre:

— Jaj, te szegény kis árva, mi lesz veled?

A sok beszédből, információból így rajzolódik ki a véres eset kontúrjai:

Brumár László 31 éves bihari földműves, jómódu szülők gyermeke, körülbelül két esztendő előtt nőül vette Kiss Esztert, aki szintén jómódu szülők gyermeke. A fiatalok nagyon szerették egymást, bár a leány szülei meglehetősen idegenkedéssel fogadták az ifjú férjét. Kissné, a fiatalasszony anyja sehogysem tudott belenyugodni abba, hogy a fiatalok a férfi szüleinél lakjanak. Örökös civódás, perpatvar keletkezett így a házastársak közt, akik félesztendő mulva az asszony szüleihez költöztek. Itt sem sokáig volt maradásuk; külön lakást vettek ki. Kevés ideig éltek ezután együtt, pedig már gyerek is volt a háznál, de az asszonyt szülei hazavitték az unokával együtt.

A magáramaradt fiatal férj is visszament a szüleihez, de sehogysem tudott beletörődni abba, hogy asszonyától és gyerekeitől külön éljen.

A fiatalasszony is vonzódott férjéhez és a szülők unszolása ellenére sem akart hallani a válásról. A fiatalok eleinte találkoztak, az utóbbi időben erre is kevesebb alkalmuk nyílt. A szeren-

csétlen férfi az utóbbi időben valóságos buskomor lett, senkihez nem szólt, szinte látszott, hogy sötét terveket forgat magában.

„Hozd ki a fiamat, hogy lássam!”

Kedden hajnalban Kissék szénát hoztak be Váradra eladni. Az öreg Kiss feleségével együtt kelt utra, a háznál csak a fiatal asszony és a kis gyermek maradtak. A szomszédban kíváncsi asszony-nép könyökölt ki a kerítésen: látták, hogy félkilenc tájban Brumár László az apósa háza felé igyekezett. A fiatal férj, aki ekkor már elkészült tervével, nyugodtan köszöntötte az utjába kerülő embereket. Mikor a ház elé ért, az utcaajtót zárva találta. Bezorogtettt, mire az udvaron megjelent a felesége.

— Nyisd ki a kaput, Eszti — szólalt meg most a férj — be akarok menni.

— Ide nem jöhet be! — volt a válasz.

Az ember egyre zörgetett, kérlelte a feleséget, de az hajlhatatlan maradt. Mikor látta, hogy csak nem nyit ajtót felesége,

hirtelen ugrással keresztülvette magát a kerítésen.

Az asszony ijedten futott a házba, mire a férje utána szökött:

— Hozd ki a fiamat, hogy lássam!

A fiatalasszony újból megjelent az udvaron, kérlelte férjét, hogy menjen el, mire az

előrántotta revolverét és meg lehetős távolságról az asszonyra lőtt.

Már az első golyó eltalálta az asszonyt, aki ijedten hátrált, de a férj utána vetette magát és közvetlen közelről

még egyszer rálőtt.

Megőrültem, nem akartam én senkit sem megölni!...

Beszélgetés a kórházban Brumár Lászlóval

A biharmegyei közkórház egyik külön szobájának ágyán fekszik mozdulatlanul Brumár László, a fejét óriási kötés borítja, csak a szeme, orra és szája látszanak ki a vastag kötésből. Csaknem teljes husz órán feküdt teljesen eszméletlenül a kórházi ágyon és

csak szerdán hajnalban kezdett eszméletezni.

Első pillanatban, mikor magához tért, borzasztó fájdalmakról panaszkodott. Mindkét golyó koponyájában van,

az egyik különösen olyan mélyen furódott be, hogy eltávolítani is alig lesz lehetséges.

Az Estilap munkatársa a kora reggeli órákban kereste fel a kórházban Brumár Lászlót és beszélgetett vele a gyilkosságról. Bágyadtan, halkán, el-elcsukló

A második lövés halálos volt, az asszony holtan rogyott össze.

A lövés zajára a szomszédok ijedten futottak Kissék háza felé, de mire az udvarra jutottak, már késő volt, a fiatal asszony holtan feküdt a földön. Brumár László pedig a keréken keresztül futva menekült. Néhányan üldözőbe vették, de utól sem érték, mikor

Brumár újból előrántotta revolverét és kétszer magára lőtt. Összeesett egy tisztáson, mindkét golyó a koponyájába furódott.

A szerencsétlen végetért fiatalasszonyt a házba vitték, a férjét pedig, miután látták, hogy élet van még benne, szekerre rakták és vágatva bevitték Váradra a közkórházba, ahol rögtön műtétet hajtottak végre rajta, de

a golyókat nem sikerült agyából eltávolítani.

A szerencsétlen ember a késő éjjeli órákig még nem nyerte vissza eszméletét.

A babona

A kis falu lakói szerették, becsülték a fiatal Brumárt, aki négy esztendeig katonáskodott a háboru alatt, két évet pedig a román hadseregben töltött ki. Katonáskodásból való hazatérése után ismerkedett meg Kiss Eszttel, akit szülei mindenáron vissza akartak tartani a házasságtól. Mikor az öreg Kissné megkérdezték, miért ellenzi a házasságot, mindig azt felelte.

— Tizenharmadik gyermeke az anyjának Laci, szerencsétlen szám az, nem lehet boldog ez a házaselet.

És a babonának igaza volt.

hangon felelget a hozzáintezett kérdésekre, olykor-olykor visszazsorítja az ajkát az irtózatos fájdalomtól. A kedves nővér minden pillanatban benéz a szobába és jószágos tekintetével végigsimogatja a szerencsétlen embert, aki még mindig nincs túl a veszélyen. Mikor a szobába lépünk, kinyitja lehuny szemét és az egész beszélgetés alatt le nem csukódnak.

— Tudja-e mit csinált tegnap? — kérdezzük.

— Megőrültem — feleli halkán — nem akartam én senkit megölni, elvesztettem az eszem!

— Miért ment el az apósa házához?

— Látni akartam a gyermekemet, akit erővel elvettek tőlem, aki előtt úgy elpiszkoltak, hogy az már talán nem is tartott apjának.

— Maga mindig szerette a fele-

10

Lei egy divatlap
a Hegedűs Hirtapirodában.

Címe:

Lyons Frauenwoche.

ségét, az is szerelte magát?
Elgondolkozik, hosszabb ideig hallgat, azután a fogai közül, sziszegve mondja:
— Hát... hát... azt már nem tudom.

— Készült a gyilkosságra?
— Nem akartam én gyilkolni,

a revolvert csak azért vettem magamhoz, mert az apósom folyton fenyegetett, hogy leüt.

Önvédelemből hordtam magamnál mindig a fegyvert. Nem is tudom, hogy mi volt velem, sohasem szoktam inni és tegnap reggel két nagy pohár pálinkát ittam, az vette el az eszemet. Az apósom mindig fenyegetett. Tegnap is az eset után, mikor behoztak a kórházba, az uton találkoztam a szerünkkel. Én a legrettenetesebb kinok közt vergődtem és hallottam, mikor megfenyegetett: **Megdöglessz még kutya!** Azután meg is akart ütni, folyton ordított: Engedjétek, csak egyet üssek rá!

— Mikor beszélt utoljára a feleségével?

— Tegnap, mikor föbelöttem.

— **Miért akartak elválni?** — kérdezzük még tőle, de erre a kérdésünkre már nem kapunk feleletet, eltorzul az arca a nagy fájdalomtól, a szemébe könnyek gyűlenek, fáradtan hanyatlik vissza a vánkóson és keserves, nyögő hangon ismételteti:

— **A gyermekem... A gyermekem... Szegény kis gyermekem...**

Elbucszunk a szerencsétlen embertől, aki ma délelőtt újból műtőasztalra kerül, az orvosi tudomány kísérletet tesz, hogy megmentse az életnek.

Felboncolják az áldozatot

Brumár Lászlóné a bihari családi dráma szerencsétlen áldozatát az ügyesség rendeltére ma délelőtt felboncolják és még a mai nap folyamán el is temetik.

MOZI

— **Pola Negri**, ez a kiváltságos tehetségű művésznő játssza az „Éjszaka Virága” c. erős, szenvedélyektől lüktető drámának a főszerepeit. Egy tüzesvérű spanyol leány szerelmét interpretálja Pola Negri tökéletesen, mint ahogy azt tőle művészi hivatottságánál fogva elvárjuk. Ezt megelőzőleg egy kitűnő 2 felvonásos Malek burleszk megy, amely mindvégig kacagtató. E remek műsor még ma és holnap megy.

— **Rodolpho Valentino** emlékére ma, szerdán gyászünnepély lesz a Dorian-filmszínházban 5 és 7 órakor 10 leies, 9 órakor 15 leies helyárakkal. Szinre kerül „Idill a hegyek között”, Elinor Glyn regénye Rodolpho Valentínóval és Glória Swanson-nal; ezen kívül „Ifjú Maharadzsza” Rodolpho Valentínó-val és Wanda Hawley-el. Holnap, csütörtökön közlikvára színre kerül Griffith leghatalmasabb alakítása az „Orkán szárnyán” 2 rész együtt, a főszerepben Lillian és Dorothy Gisch.

Megnyílt FRÖHLICH TESTVÉREK

hentesúru és csemege-üzlete a Bul. Regele Ferdinand 7. szám alatt, az Oláry-házban, a volt Spiegel és Oláry-féle üzlethelyiség helyén.

Kérjük a n. é. közönség szíves pártfogását

Fröhlich Testvérek

Megkezdődnek az iskolai beiratások

Az összes állami elemi iskolákban és óvodákban a beiratások szeptember 1—10-ig tartanak. A gyermekek szüleikkel vagy ezek törvényes képviselőivel fognak megjelenni. Az előadások szeptember 15-én kezdődnek.

Az összes kath. iskolákban a beiratások szeptember 1—10-ig eszközöltnék d. e. 9—12, d. u. 3—5-ig. Az első osztályba iratkozó tanulók hozzák magukkal újraoltási bizonyítványukat s kereszteleési igazolványukat.

A református elemi iskolákba az 1926—27. tanévre szóló beiratások szeptember hó 1—8-ika között tartanak meg Olasziban, a ref. tanító-nőképző intézet Nagy-Sándor-utcai helyiségében az I. osztály tantermében, Újvároson a Teleki-utcai ref. iskola I. osztályában naponként délelőtt 9—12 óráig.

Az evangélikus iskolában (Take Jonescu-Körös-u. 26.) a beiratások szeptember 1—9-ig tartanak délelőtt 9. délután 3 órától, a tanév ünnepélyes megnyitása 10-én lesz. Az első osztályba 6-ik életévet betöltött keresztyén gyermekek vétetnek fel születési és himlőoltási igazolványok felmutatása mellett. Iskolafenntartási díj ebben az évben is van. Az iskola két tanterős s a román nyelv alapos tanítása mellett a német nyelv is taníttatik. Fiúk, leányok vétetnek fel.

A társulati felső kereskedelmi iskolában a beiratások szeptember 1—8-ig tartanak. A felvételt a portáznál díjmentesen kapható blankettával kell kérelmezni. Az első osztályba iratkozó tanulók a felvételi kérvényhez kötelesek mellékelni: a középiskola IV. osztályáról szóló iskolai bizonyítványt, továbbá igazolványt a román állampolgárságról. A javító és pótvizsgálatok 10—15-ike között lesznek. A tanítás szeptemberben 26-án kezdődik. Egyenruha, egyensapka és karszám viselése feltétlenül szükséges. A már előjegyzett tanulók újból jelentkezni tartoznak.

Beiratkozások a református leány-közép (polgári) iskolában szeptember 1—8. napjain, délelőtt 9—12 órakor a földszinten lévő igazgatói irodában tartanak. Felvételi és javító vizsgálatok szeptember 10—15-ike között lesznek. Évmegnyitó szeptember 26-án lesz; a tanítás szeptember hó

27-én kezdődik. Beiratási díj 250 lei; tandíj egész évre 1500 lei, mely utóbbi indokolt esetben havonként is fizethető. Ez intézettel kapcsolatos és vele egy épületben lévő református Leány-internátusba felvételnek bármely középiskolát látogató növendékek felvételre való tekintet nélkül. Elátási díj havonként készpénz 1100 lei, természetben: 10 kiló kenyérliszt, 5 kiló nullásliszt, 1 kiló zsír, 5 kiló burgonya. A természetbeni élelmezés a piaci ár szerint készpénzzel megváltható. Felvételért a nagyváradi református internátus igazgatóságához kell folyamodni szeptember 10-ig.

„Kis rongyosok”

x Féláru magyar vizum a Hegedüs Hirlapirodában.

Egy 13—14 éves ügyes fiú tanulóinak felvételik

Diana parfumerie
Piața Mihai Viteazul 6.

10

Lei egy divatlap a Hegedüs Hirlapirodában.

Cime:

Lyons Frauenwoche.

Heyman szinkör

Szerda: Malva. Főszerepben: Putty Lia.

Putty Lya amerikai filme kerül ma színre utoljára a Heyman Szinkörben. Partnere Erich Kaiser Titz, ki egy csodörtisztet alakít nagy-szeür és megkapó élethűséggel. Putty Lya spanyol táncszámai valósággal magával ragadja a nézőt. A film nagyszerű szereplői már magukban garantálják a sikert. Jön közkívánatra Königsmark.

Csakis a
kávédaráló
véd jegyü
csomagokban

HEINRICH FRANCK SÖHNE SAR
BUCURESTI - BRASOV.

RUDOLF MOSSE R.-T.

hirdetővállalat irodáját Bulevardul Regele Ferdinand sz. aláhelyezte át. (Bejárati Gáspárné Altman Sári iratüzlet bejárója.) — Telefon: 693
Aprohirdetések, kis és nagy hirdetések felvétele az összes nagyváradi vidéki, bucaresti és külföldi lapok részére, a legelőnyösebb díjtételek mellett

Óriási hajókatasztrófa a szentpétervári tengerszorosban Százötven ember életét veszítette

— Az Estilap eredeti távirata —

Berlinből jelentik: Borzalmas katasztrófa történt hétfőre virradó éjjel Szentpétervár közelében. A Burevesznik nevű személyszállító gőzös este sűrű ködben indult el a szentpétervári kikötőből Kronstadt felé. Ötszáznál több utast vitt magával. Az utasok nagyrésze kronstadti családokból került ki, akik vasárnapjukat Szentpéterváron töltötték és az esti kirándulójaján hazafelé igyekeztek.

A sűrű ködben Burevesznik a Greine nevű német gőzös jelzését észrevéve, ki akarta kerülni a német gőzöst. A Burevesznik ekkor a szentpétervári szűk tengerszorosban haladt, közel a kikötőhöz. A hajó manővrozása sikerült, a hajó a német gőzössel nem ütközött össze, de a hirtelen mozdulat következtében

nekivágódott a tengerszoros kiépített gátjának.

A Burevesznik két méter széles léket kapott és tizenöt perc alatt elsüllyedt.

A rohamos süllyedés közben a sűrű éjszakai ködben

pánik tört ki a hajó utasai között

s bár a mentésben részt vett a Greine személyzete is,

százánál több utas életét veszítette.

Hétfőn reggel azonnal megkezdtek az elsüllyedt hajó kiemelési munkálatait.

Ujabb jelentés szerint a gőzös fedélzetén 563 utas volt. A mentőgőzösök 285 személyt helyeztek biztonságba, azonkívül számos

utas a maga erejéből menekült meg. Az utasok túlnyomórészt kronstadti lakosok voltak, akik családjukkal a szentpétervári vasárnapi kirándulásról tértek vissza. A matrózok hősiesességének

és önralmának köszönhető, hogy a kazánrobbanást el lehetett kerülni és hogy számos asszonyt és gyermeket mentettek meg. A matrózok közül számosan életüket veszítették.

Mint ahogy pánik tört ki, lehetetlen volt a Burevesznik mentőcsónakjainak vízrebocsátása.

Az életüket veszített utasok között van a hajó kapitányának felesége és családja is, akik egy zárt kabinban rekedtek, amelynek kulcsát a kapitány magánál hordta.

Ötvenezer lejt kap, aki a váradai vasúti postálopás tettesé- nek nyomára vezet a hatóságok

A nagyváradai pályaudvari postálopás hullámai még mindig nem csöndesedtek el. A brudán Jánost postatiszt, az ügyészség fogházában várja sorsa jobbrafordulását, viszont a rendőri nyomozás ezideig még nem jutott nyomára a bűncselekmény igazi vagy többi tettesének.

Az ügy a bukaresti posta vezér-

igazgatóságát is foglalkoztatja és mint a belügyminisztérium sajtóosztálya közli, a postavezérigazgatóság 50.000 lej jutalmat tűzött ki a nagyváradai postálopás kézrekerítőjének jutalmazására. Aki ilyen irányban nyomra tudja vezetni a hatóságokat, jelentkezzen a nagyváradai vizsgálóbírónál vagy a postainspektorátusnál.

Szorgalmasan folynak az előkészületek a vasárnapi városközi meccsre

A vasárnapi Arad—Nagyvárad városközi mérkőzésre szakszerűen folynak az előkészületek. Kiss Kálmán szövetségi kapitány — akinek a legutóbbi hatalmas sikerű nemzetközi és városközi mérkőzések megrendezése körül elvitatlan érdemei vannak — minden szabad idejét arra használja, hogy a váradai reprezentatív csapat ezúttal is méltó módon állhassa meg helyét. A szövetségi kapitánynak az az intenciója, hogy a válogatott tizenegye vasárnapra egy összeszokott, egységes egészet alkossan és úgy a védelem, mint a támadás, az akciók keresztülvitelében kellő megértéssel dolgozzék.

Tegnap kintjártunk a Károlypályán, ahol a válogatott csapat tréningje folyik. Előbb 15—20 per-

ces futótréninget vesznek a játékosok, majd egy kapusjáték következik szabadrugásokkal és tizenegyes büntetőrugásokkal. A kapuban Ströck István mintha igazi meccsről lenne szó, halálös biztossággal fogja a legveszélyesebb lövéseket. Rögtön föltűnik, hogy a tréningen nem vesz részt Szemere, a válogatott együttes egyik legmarkánsabb tagja.

Kiss Kálmán erre csakhamar megadja a választ:

— Sajnos, igen valószínű, hogy Szemerét hosszú időn keresztül kénytelenek leszünk nélkülözni. A Törökvs elleni mérkőzésen súlyos bokarándulást kapott és orvosi tanács folytán pihenőre van szűksége. A kitűnő csatárjátékos

Előkészítették Németország belépését a Népszövetségbe Ujjászervezik a népszövetségi tanácsot

— Az Estilap eredeti távirata —

Genéből jelentik: Holnap nyílik meg a Népszövetség őszi ülészsaka, amelynek jelentősége minden eddigit felülmúl. Ugyanis most veszik fel Németországot a Népszövetség tagjai sorába. Mivel Németország nagyhatalom, helyet kell neki juttatni a Népszövetség főtanácsában is. Ez a kérdés — mint ismeretes — már a tavasszal komoly komplikációkat támasztott, úgy, hogy külön bizottságot küldtek ki a megoldási lehetőség keresésére. E bizottság most a követ-

pótlása igen nehéz, de remélem, hogy vasárnap a váradai válogatott nélküle is meg fog felelni az elégegett bizalomnak.

— A csapat végleges összeállítását ma még nem tudom. Egy bizonyos, hogy Ströck Albi és a kis Csomag is hazajön, úgy, hogy az ő posztjukra nem is állítok be mást. Csütörtök délután még egy másfélórás tréninget tartunk és azon válogatjuk ki a legalkalmasabb játékosokat.

— Értesülésem szerint — fejezte be nyilatkozatát a szövetségi kapitány — Arad a kerületi válogatottat küldi le hozzánk. Ez csak öröndetes, mert ennél erősebb az ellenfél, annál magasabb színvonalon fog állani a mérkőzés.

Zöldhelyi Anna 42000 leles gázszíval Aradra szerződött

A legszökebb primadonna, aki Nagyváradon évek óta szerepelt, kétségtelen Zöldhelyi Anna ez a kitűnő kvalitásokkal rendelkező színésznő. Zöldhelyi Anna már jónévi budapesti színésznő volt, amikor elhódította a cseh korona és Pozsonyban és Kassán volt a magyar társulatok erőssége.

Évekkel ezelőtt Erdélybe s tavaly Nagyváradra került Zöldhelyi Anna és tehetsége, föltétlen színésznői talentuma egy csapásra megszerezte a nagyváradai közönség szeretetét.

Zöldhelyi Anna képességeit ismerik és értékelik az erdélyi színházdirektorok. Nem csoda tehát, hogy Szendrey Mihály, a szervezkedő aradi igazgató első tagjai között leszerződtette Zöldhelyi Annát is 42.000 lei havi gázszíval.

— Nagyon szeretem Váradot, de szeretem Aradot is, mondotta a primadonna, mert hét évvel ezelőtt tulajdonképpen ebben a városban kezdtem.

Zöldhelyi Anna valószínűleg elbucsuzik Nagyváradtól s egy ideiglenes, alkalmi társulat segítségével fellép még egyszer a Marica grófnőben.

Horthy magyar kormányzó mohácsi beszéde és a belgrádi sajtó

— Budapesti tudósítónktól —

Horthy magyar kormányzó a mohácsi sikon tartott beszéde, amely tudvalevően a magyar politikának Jugoszláviához való baráti közeledését jelenti be, a szerb fővárosban komoly feltűnést keltett. A szerb lapok részletesen beszám-

olnak Horthy kormányzó mohácsi beszédéről és bár bővebben nem kommentálják, a címekben mégis kiemelik a magyar-jugoszláv közeledés tényét. A félhivatalos Pravda közli a magyar kormányzó jól sikerült fényképét is.

Balázs Jenő dr büntetését a Tábla másfélévi börtönre emelte fel

A királyi ítélőtábla Illetanácsa ma délelőtt tárgyalta dr Balázs Jenő ügyvéd fellebbezési perét, aki a törvényszék annak idején hat hónapi fogságra ítélte. A táblai főtárgyaláson a vádat Nicu főügyész helyettes, a védelmet dr Hunya Benő ügyvéd látta

el. A tárgyalásra elővezették a vizsgálati fogságot töltő ügyvédet is, akinek büntetését a Tábla másfélévi börtönre emelte fel.

Az ítélet ellen a védő és a vádlott fellebbezést jelentettek be.

Neuer Rumaenischer Frachtentarif!

Kostenlose Frachtauskünfte für die neuen Bahnfrachten
ab 15 September 1926 erteilt

Lassenco S.A. de transp. intern. succ.

ORADEA, Str. Pict. Grigorescu (Mészáros-utca) No. 2.

Telefon: 8-55.

2978

**Mérlegképes
fiatal
könyvelő**
azonnali belépésre
felvétetik
Cim: Rudolf Mosse
Oradea

2976

**UJ NÉMET KÖNYVEK A
HEGEDÜS HIRLAPIRODA
KÖLCSÖNKÖNYVTÁRÁBAN.**

Pitigrilli: Luxusweibchen 5425
Klein Ernst: Derby 5426
Herbsthal Herbert: Die
reise der Baron Fran-
cois 5427
Oppenheim B.: Millionör
ohne Geld 5428
Undset S.: Kristin Lav-
ranstochter 5429
Upton Sinclair: Der Liebe
Pilgerfart 5430
Doyle Conan: Das Nebel-
land 5431
Warner F.: Flammende
Jugend 5432
Hauptmann: Atlantis 5433
Stratz R.: Das Deutsche
Wunder 5434
Alexis Willibald: Der
Werwolf 5435
Schleich: Es läuten die
Glocken 5436

Budapesti utamról hazatér-
ve, angol és francia női di-
vat-szalonomat megnyitot-
tam. Ruhákata legkényesebb
izléseknek megfelelően és
jutányos árban készítek.

Özveggy Atlaszné
Delavrancea (Ritoók Zs.)-u. 33-a

**Szabónók!
férfiszabók!
kalaposnók!
cipészek!**
Az őszi saison divat-
lapjai megérkeztek.
10 százalékos engedmény
az előírt árból
Hegedüs Hirlapiroda

APRÓ HIRDETÉSEK

A legkisebb apróhirdetés 10 szóból 40 lel. Egy szó 4 lel
vastag betű 8 lel. „Cim a kiadóban” jelzés díja 10 lel.
Alkást keresőknek 50 % engedmény.

LEVELEZÉS

SZIBIL! Írjál azonnal, nagyon
várlak. Aranyember. 429

LAKÁS

BUTOROZOTT szoba 2 fiatal
ember részére kiadó. Ciprian Po-
rumbescu (Szentpéter) utca 1. sz.
alatt. 421

EGY egyszerűen butorozott
szoba kiadó. Andrei Muresanu
(Szigligeti) utca 6. 429

KÖZPONTBAN külön bejárattal,
két garcon butorozott szoba bu-
torral együtt (háló, ebédlő) 40.000
leért azonnalra átadó, esetleg ki-
adó. Cim a kiadóban. 440

KÖZPONTBAN különbejárattal
szoba vízvezeték, villannyal azon-
nal kiadó. Három-négyszobás la-
kással vannak. Ingatlan közveti-
tés. Üzlethelyiségek, trafik forgal-
mas helyen átadó. Balázsánál,
Jorga Miklós (Zöldfa) u. 21. 431

BUDAPESTEN intelligens uri-
asszony szép lakással a központ-
ban urileányt teljes ellátásra el-
fogad. Cim a kiadóban. 433

ALKALMAZÁS

KITERJEDT helyi ismeret-
ségi bíró ügynököket keres hely-
beli nagy tűzifa vállalat. Kaucióval
és szakmában ismeretességgel ren-
delkezők előnyben. Cim Hegedüs
Hirlapirodában. 218

KINDERPFLEGERIN wird ge-
sucht zu einem 1 jähriges Mädel
aufs Land. Adresse in der Admi-
nistration.

GYERMEKGONDOZÓNÓ ke-
restetik vidékre egy éves kis-
leányhoz, Cim a Hegedüs hirlap-
irodában.

HAZASPART vendéglő vezeté-
sére keresek kaucióval. Értekezni
9-12-ig. Grósz Béla, Avram Jan-
cu (Kossuth) utca 4. 426

JOBBS zsidó családhoz gyerme-
kek mellé ajánlkozom, vidékre is.
Szirmainé, Cantemir (Beőthy
Ödön) utca 20. 423

KERESÜNK óvadékképes bol-
tisztogató „Singer varrógép”, Av-
ram Jancu (Kossuth) utca 16. sz. 2974

KISZOLGALÓNÓ, aki kötött
áru szakmában jártas, románul
beszélő, felvétetik Vezér áru-
házba. 439

URASAGI inas alkalmazást ke-
res. Tükrosi Antal, Illye. 447

ELARUSITÓNÓ, ki románul be-
szél felvétetik. Waldmann, Ferdi-
nánd király (Rákóczi) ut. 442

KERESÜNK jó megjelenésű,
gyors számoló, jó folyóírással bi-
ró tisztviselőnt. Románul beszé-
lők előnyben részesülnek. Fenti
képesseggel rendelkezők írásbeli
ajánlatai, fizetési igény megjelöl-
léssel Bourne & Co. Oradea, Str.
Avram Jancu (Kossuth) utca 16.
küldendők. 2974

ÜGYES tanuló varrólányt fel-
vesz Atlaszné, Delavrancea (Ri-
toók Zsigmond) utca 33-a. 434

TISZTESÉGES mindenek fő-
zónő 3 tagu családhoz felvétetik.
Bihari, Alexandri (Teleki) u. 35. 435

EGY megbízható zsidó minde-
nest felveszek. Cim: Bányai haris-
nyakereskedő, Sas-passage. 436

TISZTESÉGES főzni tudó min-
denes kis családhoz, jó fizetéssel
azonnal felvétetik. Lukács, Alba-
Iulia (Bunyitay) liget 14. 93

EGY öt éves fiúcskához német
kisasszony felvétetik. Cim Hege-
düs hirlapiroda. 411

FEHÉRNEMÜ varrodába tanu-
lólány fizetéssel felvétetik Hollós
uridivat üzlet. 430

ADÁS-VÉTEL

WEISZ GIZI közvetítő iroda
Matei Basarab (Nyomda) utca,
értesíti t. ügyfeleit, hogy fogadó
órát irodájában kizárólag reggel
9 órától délután 2-ig tartja. 398

EGY darab szőlő terméssel
együtt jutányos áron eladó. Cim:
Károly herceg (Szilágyi Dezső)
utca 6. Házmeester.

Farkaskutya (fajtszta) köly-
kök eladók, Topsálné, Lázár
György-utca 20. (volt Uri utca)
56. szám. 2766

JÓKARBAN levő nikkelezett
gyermekkosci jutányosan eladó.
Victoriei (Kolosvári) utca 8-a. 424

EGY jókarban levő rolló, egy
űvegajtó, valamint egy Singer
varrógép eladó. (Templom-u. 8. 437

FÉRFI ülés zárdautcai templom-
ban kiadó. Kaufmanné, Vlahuta
(Szent János) utca 28. 444

KÜLÖNFÉLÉK

MINDENFÉLE színes kézimun-
kák készítését, goblent, keléni
stb. jutányos áron elvállalok. Cim
a Hegedüs hirlapirodában. 318

100-150.000 leiel vállalat-
közreműködéssel betársulnék. —
Cim Hegedüs hirlapirodában. 43

OKTATÁS

UJ! Varrás kedvező heti rész-
letfizetésre, női és gyermek ru-
hák, kabátok, férfi és női fehérne-
miek, elsőrangú kivitelben. Ka-
lesz, Simeon Stefan (Bethlen) ut-
ca 23. 327

INGATLAN

Központban üzletház lakáson
ként is eladó. Cim Hegedüs Hir-
lapirodában. 227

TIZENKÉT holdas szőlő Diosi-
gen gazdag felszereléssel, termés-
sel, emeletes épülettel eladó. Bö-
vebbet Zoltán Károly ügyvédnél
Oradea. 441

ELADÓ kedvező fizetési felté-
telek mellett egy városban levő
tanya négyszobás lakás és 90 da-
rab szarvasmarha tartásra beren-
dezett istálló, amelynek padlása
28 vagon takarmány tartására van
berendezve, azonkívül rendelke-
zik baromfi ólakkal, villanyvilági-
tás, vízvezeték és telefonnal, négy-
katsztrális hold terjedelmű desz-
kalkitással bekerített belsőség-
gel. Az építmények ez évben
épültek. Érdeklődők Catana Auré-
liu ügyvédnél, Ciorogariu püspök
(Uri) utca 11. sz. alatt naponta
8-9 óra között közelebbi felvilá-
gosítást kapnak. 2977-438

**Fest. 2 nap alatt
Tisztán
Kalinovcsán
a Sas alatt
Mos. 2779 Vasal**

Frenczel
Oradea, Vlahuta-utca 44.
Telefon: 913.

Épület üvegezési vállalat
tábla- és tükrötűveg
nagyraakára

2932

**Viktória
butorraktár**

Vlahuta (Szent János) u. 2.

Székek, asztalok, hálósobák,
garnitúrák, előszoba- és álló
fogasok gyári áron. Nagy vá-
laszték, kedvező fizetési felté-
telek mellett. 2890

Hajlitott butorok javítását szak-
szerűen vállalom.

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.

Elsőrendű és modern kivitelű hékéscsabai

igen jutányos árban kaphatók

Mosse 2933

kedvező fizetési feltételek mellett is

REISZ MIKSA butorgyárában, Oradea, Bulev. Regele Ferdinand No. 13.

BUTOROK